

DANIJELA TRŠKAN

TABELSKA SLIKA IN RAZLIČNI ZAPISI UČNE SNOVI PRI ZGODOVINI

NOTE TAKING AND DIFFERENT NOTES OF LESSON CONTENT IN HISTORY

Izvleček

Avtorica v prispevku predstavlja različne vrste zapisov učne snovi pri zgodovini. Ker so prvi zapisi učne snovi nastajali na tabli s pomočjo krede, je bila tabelska slika le zapis ključnih besed ali kratkih stavkov po točkah. Z uporabo prosojnic in grafoskopa, računalnika in Microsoft PowerPointa ter drugih pripomočkov (kartoni, papir, plakati), pa se je tudi zapis učne snovi oz. t.i. tabelska slika izpopolnila. Avtorica razvrsti zapise v tri vrste, in sicer v klasične zapise učne snovi, ki vključujejo stavke ali ključne besede; v neklasične zapise učne snovi ali učno-delovne liste, ki vključujejo poleg učnega gradiva tudi številne naloge ter v grafične zapise, ki shematsko oz. grafično predstavljajo celotno ali del učne vsebine na ta način, da prikazujejo različne odnose, hierarhije, povezave, primerjave itd. Pri nastajanju zapisa učne snovi morajo učitelji upoštevati tudi časovno realizacijo, saj morajo učenci imeti dovolj časa za ustvarjanje zapisa. Učitelji pa ne smejo pozabiti na preverjanje teh zapisov, da se bodo učenci lahko pravilno naučili novo učno snov pri zgodovini.

Ključne besede: tabelska slika, zapis učne snovi, učno-delovni listi, grafični zapis.

Abstract

The author in this contribution presents various kinds of note taking in history lessons. Since the first notes of lesson content were on a blackboard by chalk, these were merely keywords or short bulleted sentences. With the use of transparencies and overhead projectors, computers and Microsoft PowerPoint, as well as other material (cardboard, paper, posters), the notes of lesson content or the so-called board picture perfected. The author divides the note taking into three kinds, classic note taking, which include brief sentences or keywords. Then there are non-classic note taking or work sheets, which, in addition to the teaching material, include also numerous assignments. The third group are graphic notes of lesson content, which schematically or graphically present the entire content of the lesson or just part of it in such a way that they present various relations, hierarchies, connections, comparisons, etc. With regard to notes of the lesson content, teachers should always be aware of the time consumption, as pupils should have enough time to make the notes, as well as to always check the notes to make sure that the pupils are learning properly a new history content.

Keywords: note taking, notes of the lesson content, work sheets, graphic notes.

TABELŠKA SLIKA IN RAZLIČNI ZAPISI UČNE SNOVI PRI ZGODOVINI

Tabelska slika

Tabelska slika je didaktični izraz, ki se je uporabljal do konca 20. stoletja pri pouku zgodovine kot tisti izraz, ki je pomenil, da je učitelj napisal na tablo skrajšano učno snov, ki so jo najpogostejše učenci prepisali v svoje zvezke.

Tabelska slika je v osnovni šoli vključevala krajše stavke, ki jih je učitelj napisal na tablo tudi zato, da so se učenci naučili pisati besede, izraze idr. Pomembno je bilo, da je bil zapis učne snovi ves čas na tabli, da so lahko učenci tudi učno snov na koncu ponovili.

S pojavom grafoskopa in grafoskopskih prosojnic pa je tabelsko sliko učitelj napisal na prosojnico in jo projiciral postopoma (odkrivanje ali zakrivanje prosojnice) učencem, ki so jo tako lahko ves čas učne ure gledali in najpogostejše na koncu učne ure tudi prepisali.

Ko so se pojavili fotokopirni stroji, pa je učitelj zaradi časovne ekonomičnosti učencem kopiral tabelsko sliko oz. zapis učne snovi, h kateri je lahko dodajal tudi druge elemente, ki so bili pomembni za aktivno delo učencev v sami učni uri, in sicer slikovno gradivo, odlomke iz pisnih virov, pojasnjene pojme, različne naloge (naloge kratkih odgovorov, naloge daljših/prostih odgovorov, naloge na slikovno ali pisno gradivo, naloge na dopolnilno strokovno literaturo idr.). Tabelsko sliko so zamenjali t.i. učno-delovni listi, ki so pravilno izpolnjeni, predstavljali zapis učne snovi in po katerih so se učenci lahko naučili učno snov.

S pojavom računalnika in LCD projektorjev pa sodobni učitelj tabelsko sliko pripravi v programu Microsoft Word ali s programom Microsoft PowerPoint ter jo s pomočjo LCD projektorja projicira na platno ali belo tablo. Danes lahko sodobni učitelj uporablja vse vrste zapisov učne snovi oz. vse vrste t.i. tabelske slike. V 21. stoletju učitelj uporablja tudi elektronske table, ki omogočajo, da projicira raznovrstno multimedijско gradivo, ne sme pa pozabiti tudi na tabelsko sliko.

Vrste zapisov učne snovi

Glede na način zapisovanja učne snovi ločimo klasičen zapis učne snovi, neklasičen zapis učne snovi oz. t.i. učno-delovni list in grafičen zapis učne snovi.

Klasičen zapis učne snovi ponavadi vključuje kratke stavke, ki jih učitelj lahko narekuje učencem ali jih učenci prepišejo.

Primer klasičnega zapisa, ki vključuje kratke stavke:¹

Tehnična in industrijska revolucija

- 1. V prvi pol. 18. stol. se je zelo razmahnila znanost (matematika, fizika).*
- 2. Anglija - največja pomorska sila - v tem času akumulira ogromno bogastvo.*
- 3. Izboljšave v kmetijstvu povzročijo dvig števila prebivalstva in povpraševanje po oblačilih.*
- 4. Izumitelji na področju tekstilne stroke: Kay, Hargreaves, Arkwright.*
- 5. 1769 - James Watt izumi parni stroj, njegove prednosti sprožijo nove izume, predvsem v prometu.*
- 6. Industrializacija spremeni pokrajino in družbeno strukturo v Angliji, a se konec 18. stol. ne dotakne celinske Evrope.*

¹ V celoti vzeto iz: Trškan, Danijela; Gerden, Violeta; Kunaver, Vojko (1999). Evropsko gospodarstvo v 18. stoletju in začetki moderne industrializacije v Angliji. Uporaba aktivnih učnih oblik in metod. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo, str. 82–83.

Klasičen zapis učne snovi lahko vključuje tudi delne ali ključne besede. Pri tem mora učitelj paziti, da so kratki stavki ali delni stavki tako izbrani, da se učenci lahko pravilno naučijo učno snov. Pri izbiri ključnih besed mora učitelj še posebej paziti, da so te besede dovolj konkretne, da lahko učenci te besede logično povežejo v obravnavano učno vsebino.

Primer ključnih besed, ki predstavljajo le strukturo zapisa učne snovi za razloge oz. dejavnike, ki so sprožili tehnično in industrijsko revolucijo v Angliji.²

RAZLOGI/DEJAVNIKI

- Agrarno gospodarstvo
- Neagrarno gospodarstvo
- Trgovina
- Surovine
- Delovna sila
- Prevoz
- Kapital
- Tehnične iznajdbe
- Parlamentarno-buržoazni sistem: politični liberalizem
- Gospodarski liberalizem

Primer klasičnega zapisa učne snovi, ki vključuje delne stavke za zapis učne snovi za razloge oz. dejavnike, ki so sprožili tehnično in industrijsko revolucijo v Angliji.³

ANGLIJA JE IMELA:

- višjo stopnjo agrarnega gospodarstva: proces ograjevanja in koncentracija zemlje sta bila v rokah velikih posestnikov; uvedli so sistem stalnih njiv zaradi uvajanja gnojenja in kmetijske stroje; proizvodnja hrane se je povečala zaradi uvajanja novih kulturnih rastlin in živalskih pasem, pospešili so selitev kmetov brez zemlje iz vasi v mesta; kmetje so bili osebno svobodni;
- višjo stopnjo neagrarnega gospodarstva: razvite so bile železarske in tekstilne manufakture, obrt in delavnice (iz ovčje volne so tkali sukno, iz bombaža izdelovali blago);
- še posebej so imeli razvito trgovino: Anglija je imela enotnost nacionalnega trga; organizirano prodajno mrežo, finančni in prometni sistem; večjo kupno moč prebivalstva; organizirano zunanjo in notranjo trgovino;
- surovine (premog, železo, cink, baker ...);
- dovolj delovne sile (zaradi večjega števila prebivalstva in preselitev kmetov v industrijska mesta);

² Ključne besede so v celoti vzete iz: Trškan, Danijela; Gerden, Violeta; Kunaver, Vojko (1999). Evropsko gospodarstvo v 18. stoletju in začetki moderne industrializacije v Angliji. Uporaba aktivnih učnih oblik in metod. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo, str. 53–54.

³ Besedilo je v celoti vzeto iz: Trškan, Danijela; Gerden, Violeta; Kunaver, Vojko (1999). Evropsko gospodarstvo v 18. stoletju in začetki moderne industrializacije v Angliji. Uporaba aktivnih učnih oblik in metod. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo, str. 37–38.

- prevozne možnosti (plovne reke, morska pristanišča, kanali);
- kapital (zaradi notranje in zunanje trgovine);
- banke (kjer so vlagali bogati kmetje, trgovci in plemiči ter s tem možnosti za posojila);
- tehnične iznajdbe (orodni stroji in parni stroji);
- liberalni parlamentarno-buržoazni sistem, ki je podpiral in ščitil gospodarski razvoj;
- gospodarski liberalizem: vir bogastva je v človekovem delu; Adam Smith je predvideval svobodo v gospodarstvu in konkurenco na svobodnem trgu; gospodarski liberalizem je zamenjal fiziokratizem (vir bogastva je v zemlji) in merkantilizem (vir bogastva je v trgovini).

*Primer klasičnega zapisa učne snovi, ki vključuje stavke, delne stavke in ključne besede:*⁴

Ludvik XIV.

1. Vladanje

Želel je biti vpliven vladar, ki ga ne bi nihče omejeval.

Imenoval je državne uradnike.

Imel je stalno, plačano vojsko.

Vloga stanov in plemstva se je zmanjšala.

2. Vera:

- določil katoliško vero za državno;
- zahteval od protestantov, da se izselijo ali odpovedo svoji veri.

3. Gospodarstvo:

- obrt (izdelava tkanin),
- železarstvo,
- trgovina (uvoz surovin iz kolonij, izvoz narejenih izdelkov).

Za neklasičen zapis učne snovi smatramo t.i. učno-delovne liste, ki imajo več funkcij uporabe. Učitelji lahko uporabljajo učno-delovne liste za vse etape učne ure: uvajanje (motivacija), obravnavanje nove učne snovi; za urjenje, ponavljanje in preverjanje učne snovi. Najpogosteje pa se uporabljajo, če jih učenci pravilno izpolnijo, kot zapis učne snovi.

Učno-delovni listi lahko vključujejo poenostavljeno učbeniško besedilo, pisne odlomke iz primarnih ali sekundarnih virov, različne slikovne vire, ki jih učitelj izbere v skladu z učno uro. Na gradivo lahko učitelj sestavi različne vrste vprašanj, ki omogočajo, da se učenci naučijo branja, razumevanja, primerjanja in vrednotenja različnih zgodovinskih virov ali reševanja različnih vrst vprašanj. Šele, ko so učno-delovni listi pravilno izpolnjeni, lahko predstavljajo tudi zapis učne snovi oz. učno snov, ki se jo učenci tudi naučijo.

⁴ Vsebina za klasičen primer zapisa je povzeta po: Cvirn, Janez; Hriberšek Balkovec, Elizabeta; Studen, Andrej (2000). Koraki v času. Novi vek. Zgodovina za 7. razred osemletke. Ljubljana: DZS, str. 57.

Zato morajo biti učitelji pozorni, da imajo učenci dovolj časa za pregled rešitev nalog ali še bolje da učitelji pregledajo, če so učenci pravilno izpolnili učno-delovne liste.

Primer zasnove učno-delovnih listov s pomočjo vprašanj na različno gradivo:

Naslov učne ure

Podnaslov št. 1

Učbeniško besedilo (poenostavljeno besedilo).

Vprašanja na učbeniško besedilo in odgovori.

Podnaslov št. 2

Slikovno gradivo: slikovni viri.

Vprašanja na slikovno gradivo in odgovori.

Podnaslov št. 3

Pisno gradivo: pisni viri.

Vprašanja na pisno gradivo in odgovori.

Primer zasnove učno-delovnih listov s pomočjo različnih tipov nalog:

Naslov učne ure

Podnaslov št. 1 v obliki vprašanja

Naloge s kratkimi odgovori.

Naloge z izbirnimi odgovori.

Naloge alternativne izbire.

Podnaslov št. 2 v obliki trditve

Naloge povezovanja.

Naloge urejanja.

Podnaslov št. 3 v obliki vprašanja

Naloge dopolnjevanja.

Naloge popravljanja ali odkrivanja napak.

Naloge s krajšim prostim odgovorom.

Primer zasnove učno-delovnih listov za skupinsko (parno) delo učencev:

Naslov učne ure

Podnaslov št. 1: Tematika 1. skupine

Vprašanja in odgovori prve skupine pri skupinskem delu.

Podnaslov št. 2: Tematika 2. skupine

Vprašanja in odgovori druge skupine pri skupinskem delu.

Podnaslov št. 3: Tematika 3. skupine

Vprašanja in odgovori tretje skupine pri skupinskem delu.

Učno-delovni list mora vključevati naslov učne ure, podnaslove oz. vsebinske poudarke učne ure ter raznovrstne naloge za učence. Le takšen lahko postane tudi zapis učne snovi, ko je pravilno izpolnjen.

Primer vsebinsko strukturiranega učno-delovnega lista za učno uro Kakšen je bil rimski imperij v času cesarstva:⁵

Učno-delovni list: Kakšen je bil rimski imperij v času cesarstva

V naslednjem stoletju je K.C. je rimski imperij doživel veliko politično spremembo. V naslednjem stoletju je K.C. na območju današnje Italije nastal prvi rimski cesar Gaj Oktavijan Avgust (je prvim prvi rimski cesar).

Širjenje je povzročilo politične spremembe

Gaj Julij Cezar je bil tisti, ki je pridobil svojo oblast v svoje roke in odločilno vplival na konec republike.

1. V pravokotnik spili tri funkcije, ki jih je pridobil Gaj Julij Cezar.

2. Katera dejanja Julija Cezarja so mu prinesla voljo ugled? Kaj nas še danes spominja na Gaja Julija Cezarja?

ZMAGA V GALSKIH VOJNAH, DANES IMAMO JULIJ, JULIJSKE ALIFE, JULIJSKO KRAJINO...

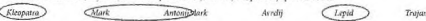
3. Ali je bil Gaj Julij Cezar prvi rimski cesar? Odgovor omenite!

NE, KER NI BIL KRONAN KOT CESAR, DRŽAVA JE BILA ŠE VEDNO REPUBLIKA.

Zakaj je bil pomemben Gaj Oktavijan Avgust

Prvi rimski cesar je konec prvega stoletja pr. K.C. postal Gaj Oktavijan Avgust.

4. Obkroži tiste osebe, ki jih šteješ za naslednike Gaja Oktavijana, preden je prešel v oblast.

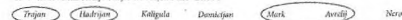

5. V pravokotnik spili tri poglavitne značilnosti vladajočega Oktavijana.

6. Oktavijana je sledilo mnogo cesarjev.

A. Obkroži imena cesarjev, ki jih označujemo kot »dobri«.

B. Poišči, kakaj so si »vredili« ta mesto. **KIM JE DOSEGAL GOSPODARSKO USPEHE ALI SE USPEŠNO ŠIRIL.**

Gospodarski razcvet rimskega imperija

Obširni rimski imperij je z uveljavitvijo razmer v državi doživel največji gospodarski razcvet.

7. V 2. stoletju je imel rimski imperij največji obseg, ki ga je bilo potrebno zalagati.

A. Ozglej si zemljevid v učbeniku na strani 44-45. Kje so bile največje rimske imperije v času njegovega največjega obsega?

na zahodu **ATLANTSKI OCEAN, ŠPANIJA**

na zahodu **MEZOPOTAMIJA**

na jugu **OBALA SEVERNE AFRIKE**

na severu **KEN. BRITANSKO OTOKJE**

B. Zapisi, kje je postal rimski limes in kakšna je bila njegova naloga?

OB MEJAH OB RENU IN DONAVI TER V PANONSKI KOTLINI. BRANIL JE DRŽAVO PRED VPADI BARBAROV.

C. Poišči pojem: **ROMANIZACIJA JE ŠIRJENJE RIMSKE KULTURE IN JEZIKA (LATINSČINE)**

8. Preberi pismo iz:

A. Kako so Rimljani dovažali večino blaga iz tujih del v mesto?

Z LADJAMI.

B. Kakaj je bila v pristanišču največja greča?

PO ŽETVI.

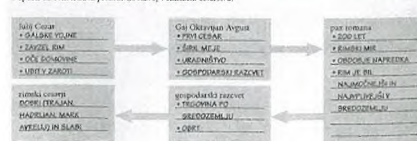
C. Kakšen pomen so imeli za trgovino ceste?

PO NJIH SO PREVAŽALI BLAGO

»Toliko stvaritev je rimski ljud prejel v Rim od cesarstva, v vsakem letu mu je po vsaki leti, da se muje ali kve svetovne okoliščine, 1.1. Prehoda so učenci tudi v skoli in funkciji - prva obsevanja v: den je, da je morda, da pristanišču sploh ni omogočeno, dovolj veliko so vse in kve.« (Gaj Julij Cezar, 2. stoletje pr. K.C.)

POMENIMO

Dopolni časovni trak, ki predstavlja razvoj v rimskem cesarstvu.

5 Razpotnik, Jelka; Snoj Damjan (2007). Raziskujem preteklost 7. Rešitve za delovni zvezek za zgodovino za 7. razred osnovne šole [Elektronski vir] Ljubljana: Rokus Klett, str. 47–48. Način dostopa: <http://www.praktik.org>. (11. 6. 2007). Slika nalog oz. rešitev nalog je objavljena z dovoljenjem založbe Rokus Klett.

Avtorji delovnih zvezkov za zgodovino pri založbi Rokus Klett so sestavili za vsako učno uro naloge, ki so sicer v delovnih zvezkih, vendar pa predstavljajo dovršeno sestavo učno-delovnih listov. Delovni listi so zato, ker vključujejo različne naloge (ki se nanašajo na slikovno ali pisno gradivo, na ponovitev učbeniškega besedila idr.), učni listi pa zato, ker pravilno izpolnjeni, vsebujejo poenostavljeno strukturirano učno vsebino, ki se jo učenci zelo hitro naučijo.

Posebna vrsta zapisov so grafični zapisi (v ang. jeziku Graphic Organizers⁶), katerim je osnova t.i. miselni vzorec. Prave miselne vzorce se riše v obliki rogovil, ribje kosti ali mehurčkov, kar je osnova tudi za grafične zapise.⁷ Oblikovanje grafičnih zapisov vključuje različne vrste krogov, puščic, pravokotnikov, tabel ali preglednic, kjer se ključne konkretne besede ali kratki stavki vstavijo in medsebojno povežejo glede na vsebino in odnose. Pri zgodovini gre zlasti za vzročno-posledične odnose.

V nadaljevanju predstavljamo najpogostejše grafične zapise pri predmetu zgodovina.

Preglednica ali tabela pomaga učencem primerjati več oseb, dogodkov ali značilnosti.

Primer preglednice za primerjavo liberalizma, konservativizma in socializma⁸

	<i>Liberalizem</i>	<i>Konservativizem</i>	<i>Socializem</i>
<i>Osrednja vrednota</i>	<i>Svoboda</i>	<i>Red</i>	<i>Bratstvo</i>
<i>Religija</i>	<i>Ločitev države in cerkve</i>	<i>Zveza med »prestolom in oltarjem«</i>	<i>Ločitev države od cerkve</i>
<i>Gospodarstvo</i>	<i>Svobodna konkurenca</i>	<i>Privilegiranje tradicionalnih elit</i>	<i>Vsakomur svoje</i>
<i>Družba</i>	<i>Poudarjanje posameznika</i>	<i>Poudarjanje avtoritete</i>	<i>Poudarjanje skupnosti</i>
<i>Politika</i>	<i>Ustavna monarhija ali demokracija</i>	<i>Monarhija in aristokracija</i>	<i>Demokracija ali diktatura proletariata</i>
<i>Utopija</i>	<i>Brezrazredna meščanska (civilna) družba</i>	<i>Vnovična vzpostavitev stanovske družbe</i>	<i>Družba enakih</i>

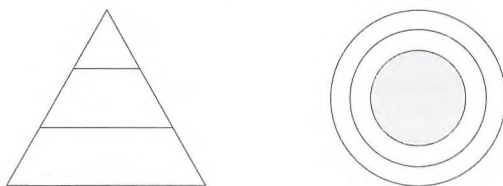
Če želimo izpostaviti pomembnejše dogodke ali osebe, učitelji lahko uporabijo piramido ali pa tarčo za grafično predstavitev učne vsebine.

⁶ World History Perspectives on the past. Graphic Organizers: Study Guide (1997). Lexington, Massachusetts, Toronto, Ontario: D.C. Heath and Company.

⁷ Več o miselnih vzorcih v: Svantesson, Ingemar (1992). Miselni vzorci in spomin. Ljubljana: CZ.

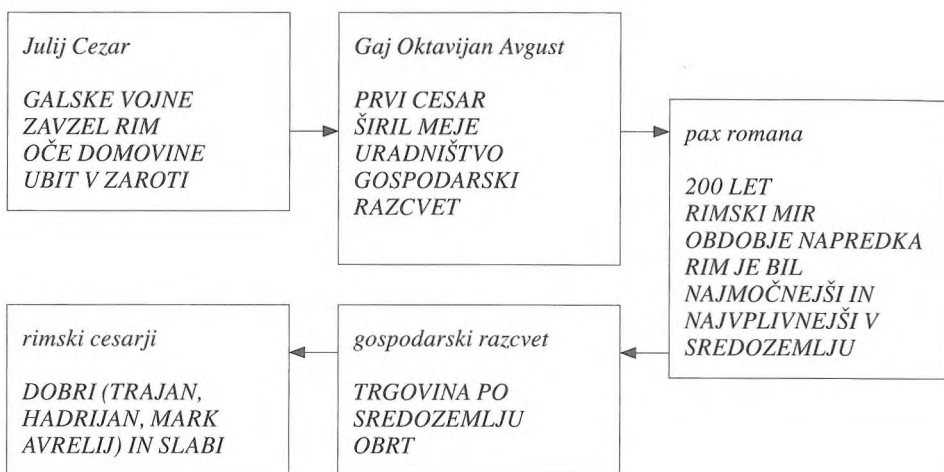
⁸ Preglednica je v celoti vzeta iz: Cvirn, Janez; Studen, Andrej (2010). Zgodovina 3. Učbenik za 3. letnik gimnazije. Ljubljana: DZS, str. 40.

Primer piramide ali tarče kot grafičen zapis učne snovi:

Za kronološki razvoj dogodkov se najpogosteje uporablja vertikalna, horizontalna ali krožna oblika zaporedja dogodkov.

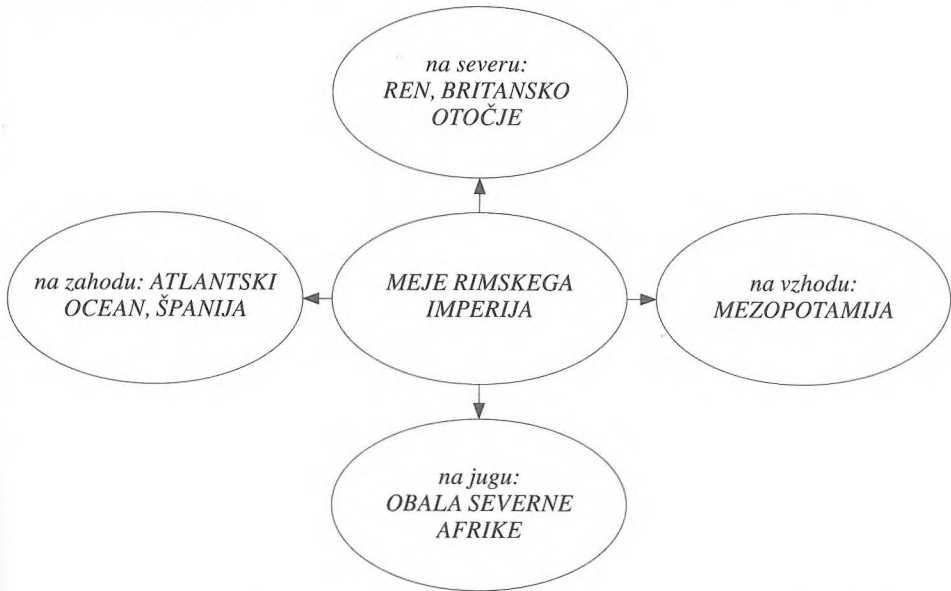
Primer horizontalne oblike zaporedja dogodkov in njihovih opisov za razvoj v rimskem cesarstvu.⁹

Grafična predstavitev s krogi je najbolj pogosta, saj se na sredino navede ključna beseda oz. naslov učne ure, podnaslovi z opisi pa v druge kroge. S puščicami se nakažejo odnosi med krogi oz. vsebino, ki je zapisana v krogih.

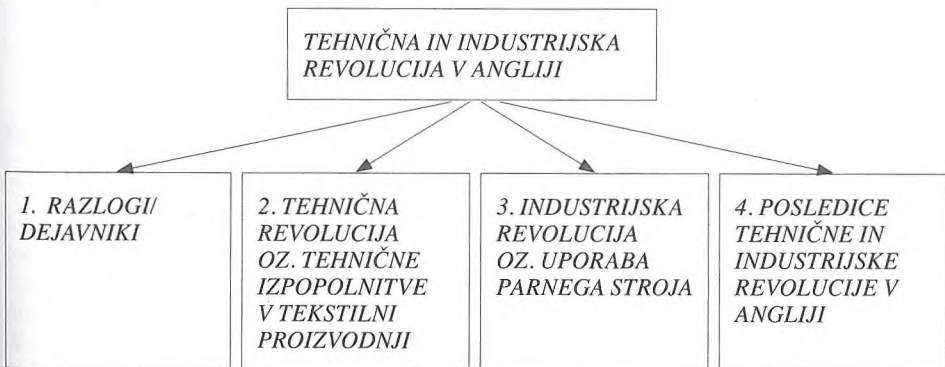
⁹ V celoti vzeto iz: Razpotnik, Jelka; Snoj Damjan (2007). Raziskujem preteklost 7. Rešitve za delovni zvezek za zgodovino za 7. razred osnovne šole [Elektronski vir] Ljubljana: Rokus Klett, str. 48. Način dostopa: <http://www.praktik.org>. (11. 6. 2007).

Primer grafičnega zapisa s krogi za tematiko: *Meje rimskega imperija v času njegovega največjega obsega.*¹⁰

Grafična predstavitev s pravokotniki ali kvadrati je tudi pogosta in mora vključevati puščice, ki nakazujejo odnose, podnaslove pa je dobro tudi oštevilčiti, saj na ta način kažejo tudi vrstni red obravnavanja učne vsebine. Takšna grafična predstavitev navaja učence, da tudi sami izpolnijo oz. opišejo vsebino.

Primer vsebinske strukture zapisa učne snovi na temo *Tehnična in industrijska revolucija v Angliji*¹¹

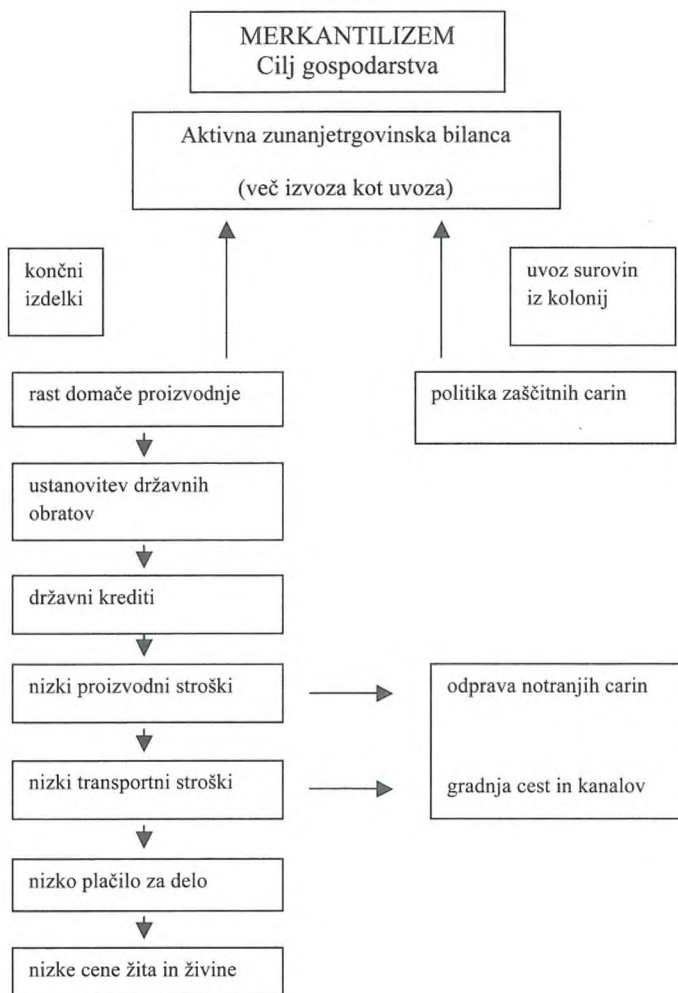

¹⁰ Vsebina je v celoti vzeta iz: Razpotnik, Jelka; Snoj Damjan (2007). Raziskujem preteklost 7. Rešitve za delovni zvezek za zgodovino za 7. razred osnovne šole [Elektronski vir] Ljubljana: Rokus Klett, str. 48. Način dostopa: <http://www.praktik.org>. (11. 6. 2007).

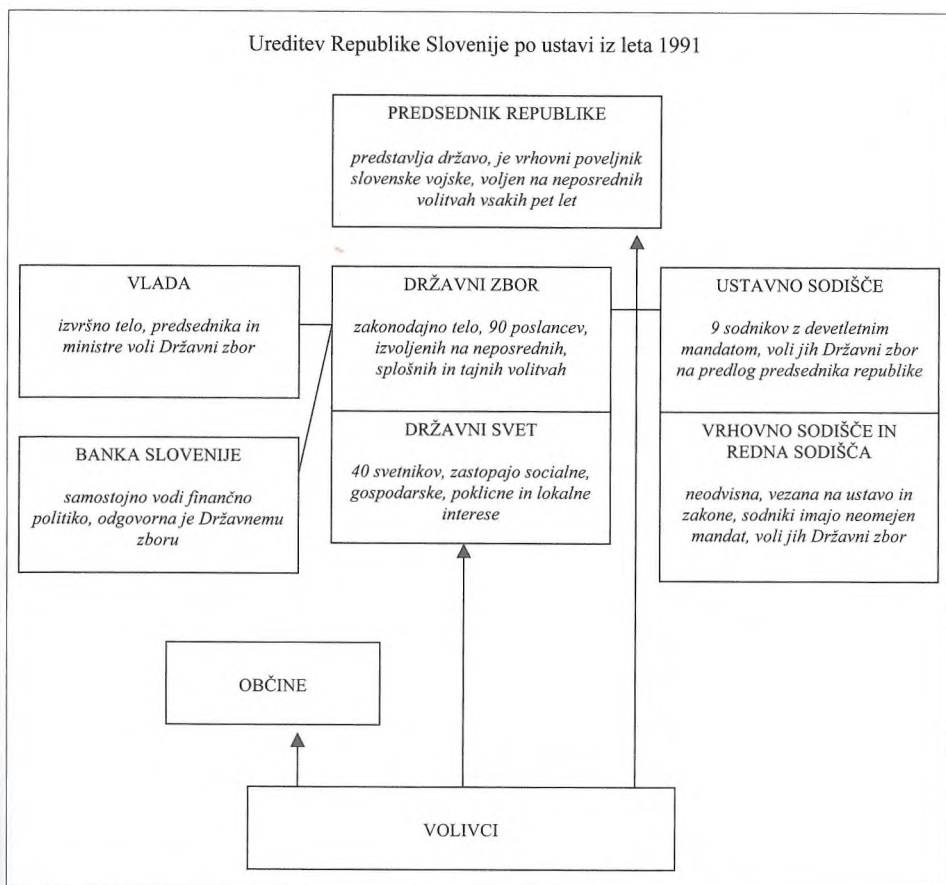
¹¹ V celoti vzeto iz: Trškan, Danijela; Gerden, Violeta; Kunaver, Vojko (1999). Evropsko gospodarstvo v 18. stoletju in začetki moderne industrializacije v Angliji. Uporaba aktivnih učnih oblik in metod. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo, str. 33.

V učbenikih ali delovnih zvezkih za zgodovino so pogosto že vključeni različni grafični zapisi učne snovi, ki so povezani s puščicami.

Primer grafičnega zapisa iz učbenika za osnovno šolo:¹²

¹² Vzeto iz: Cvirn, Janez; Hriberšek Balkovec, Elizabeta; Studen, Andrej (2000). Koraki v času. Novi vek. Zgodovina za 7. razred osemletke. Ljubljana: DZS, str. 57.

Primer grafičnega zapisa iz učbenika za srednjo šolo:¹³

Sklep

Različni zapisi učne snovi so lahko zelo motivacijski za učence, saj vključujejo VAK, to je vizualnost, avditivnost in kinestetičnost, z različnimi kombinacijami pa spodbujajo tudi analizo-primerjanje, sintezo in vrednotenje oz. višje miselne procese po Bloomu. Pri zgodovini so grafični zapisi pomembni, saj lahko pomagajo učencem razumeti različne povezave med številnimi podatki, ki jih učne ure vsebujejo. Učitelji se morajo zavedati, da obstajajo različne možnosti grafičnih predstavitev zgodovinskih podatkov ter jih lahko tudi skupaj z učenci prilagodijo učni vsebini ter starosti in sposobnostim učencev. »Tabelska slika bo vedno ostala opozorilo in napotek učencem pri domačem individualnem učenju s pomočjo učbenika ...«¹⁴

¹³ Grafična predstavitev je v celoti vzeta iz: Repe, Božo (1998). Sodobna zgodovina: zgodovina za 4. letnik gimnazij. Ljubljana: Modrijan, str. 232.

¹⁴ Weber, Tomaž (1992). Tabela slika pri pouku zgodovine: soodvisnost med zasnovo učne enote-artikulacijo, zasnovo, zgodovinskega učbenika in tabelsko sliko. V: Zgodovina v šoli. Letnik 1. Št. 2, str. 32.

Viri in literatura

- Cvirn, Janez; Hriberšek Balkovec, Elizabeta; Studen, Andrej (2000). Koraki v času. Novi vek. Zgodovina za 7. razred osemletke. Ljubljana: DZS.
- Cvirn, Janez; Studen, Andrej (2010). Zgodovina 3. Učbenik za 3. letnik gimnazije. Ljubljana: DZS.
- Razpotnik, Jelka; Snoj Damjan (2007). Raziskujem preteklost 7. Rešitve za delovni zvezek za zgodovino za 7. razred osnovne šole [Elektronski vir] Ljubljana: Rokus Klett. Način dostopa: <http://www.praktik.org>. (11. 6. 2007).
- Repe, Božo (1998). Sodobna zgodovina: zgodovina za 4. letnik gimnazij. Ljubljana: Modrijan.
- Svantesson, Ingemar (1992). Miselni vzorci in spomin. Ljubljana: CZ.
- Trškan, Danijela; Gerden, Violeta; Kunaver, Vojko (1999). Evropsko gospodarstvo v 18. stoletju in začetki moderne industrializacije v Angliji. Uporaba aktivnih učnih oblik in metod. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
- Weber, Tomaž (1992). Tabelska slika pri pouku zgodovine: soodvisnost med zasnovo učne enote-artikulacijo, zasnovo, zgodovinskega učbenika in tabelsko sliko. V: Zgodovina v šoli. Letnik 1. Št. 2, str. 27–35.
- World History Perspectives on the past. Graphic Organizers: Study Guide (1997). Lexington, Massachusetts, Toronto, Ontario: D.C. Heath and Company.